

טו בשבט "בורא פרי העץ"

השבוע התמקדנו בנושא הפירות, העץ, וכן על המצוות בעץ ובפירות. בהקשר לטו בשבט.

התאריך ט"ו בשבט מציין את ראש השנה לאילנות- פירות העץ.

למה חל ראש השנה דווקא בט"ו בשבט? מכיוון שבתאריך הזה מתחילה החנטה (הבשלה) של הפירות ואנחנו מודים לה' שנתן לנו פירות טובים למאכל. וגם חוגגים לעץ **יום הולדת**- מעכשיו סופרים לו שנה חדשה. בכל שנה יש לעץ מצוות אחרות.

סיפור בהפעלה

הילד והעץ (התועלת והמצוות שבבעץ)

פעם היה ילד שהיה לו חבר- עץ
כשהילד נולד, שתלו את העץ ושניהם היו קטנים.
כשהעץ היה בן שלוש הוא היה עדיין ערלה ולא אכלו את הפירות
כשהילד היה בן שלוש גזרו את שערו והשאירו פיאות
בשנה הרביעית הפירות היו נטע רבעי והם היו קדושים
בשנה הזו אוכלים את הפירות בקדושה או שאותם פודים.
כשהעץ היה בן חמש כבר יכלו להביא ביכורים ולעשר את הפרי
כשהילד היה בן חמש הוא התחיל ללמוד בחיידר חומש
כשהעץ גדל והתחזק והענפים שלו התפתלו כמו ידיים
הילד גדל והחל להניח תפילין על הראש ועל היד.
כשהעץ היה עוד יותר גדול וחזק ונתן צל על כל הסביבה שלו
הילד גדל נהיה בחור והיה צריך להתחתן ולהקים בית
והעץ שגדל לידו כל השנים הציע לו את עזרתו:
את הפירות שלי תקטוף, תעשר, תברך ותאכל!
וכשהיו לך ילדים הם יטפסו עלי וישחקו בצל שלי.
שמח העץ על הנתינה, שמח הבחור ואמר תודה!

פעילות בעקבות הסיפור

מקריאים את הסיפור ומציגים את התמונות

כל פעם כשמקריאים מצווה שקשורה לעץ, הילדים ימחאו כף.

כדאי לסכם בסוף את כל המצוות שעושים בעץ ובפרותיו.

ערלה, נטע רבעי, ביכורים, מעשר עני, מעשר שני, תרומה, ברכות.

בכל שנה, כשמגיע טו בשבט, סופרים עוד שנה לגילו של העץ. אם שתלו אותו

בחודש אדר, בטו בשבט, שנה לאחר מכן, הוא יהיה בן שנה. גם אם שתלו

אותו בחודש תשרי, בטו בשבט הוא יהיה בן שנה.

03.6591.666

movilim1.co.il

movilim1234@gmail.com

מובילים בעשייה

ולמה זה חשוב?

כדי לדעת אילו מצוות צריך לקיים איתנו! בגיל **שלוש** הוא עדיין ערלה, בגיל **ארבע** צריך להקריב ממנו למנחה אבל אסור לאכול ממנו... בגיל **חמש** מותר לאכול אבל צריך לעשר. וכל **שבע** שנים יש שמיטה.... יש עוד דרך לדעת את גיל העץ: כשבדקים עץ מאוד עתיק חותכים חלק מהגזע שלו. בתוך הגזע יש כמו טבעות אחת בתוך השניה. לפי מספר הטבעות שבעץ כך גיל העץ. מה רבו מעשיך ה', אילו דברים נפלאים יש בעולם, בעצים שסביבנו. בואו נצא לחצר ונראה אילו עצים גדלים בסביבה? מה אנחנו יכולים ללמוד עליהם?

משימות חקר

יוצאים עם התלמידים לחצר הגן ומתבוננים בעצים שגדלים בסביבה. מכוונים את הילדים להביט בשורשים, בגזע, בענפים, בצבע העלים, והאם יש פירות או שאין פירות. אפשר לקחת עלים שונים מכל אחד מהעצים. מכוונים גם לשים לב לחי שבסביבת העץ- ציפורים, נמלים, חיפושיות, פרפרים. כשנכנסים בחזרה לגן כל ילד ימלא דף חקר ויצייר את העץ שמצא חן בעיניו. אפשר לתת גם להעתיק את העלים שאספנו והבאנו לגן. ממששים את העלים רואים את הצורה החיצונית שלהם, את הצבעים השונים מעלה לעלה ואת העורקים שעוברים בו. אפשר לצבוע את העלים בבקבוקי גוניס או בגואש ולהניח על דף לבן כמו חותמת. נוצרים הדפסים של העלים.

מדברים על החקר ועל החוויה

לעצים תפקיד גדול בעולם. הם מוסיפים יופי לנוף, הם מאווררים את העולם כי העלים שואפים את הפחמן הדו חמצני שאינו בריא לנשימה ופולטים חמצן שבריא לנשימה ובכך הם מטהרים את האוויר. לכן במקומות שיש הרבה עצים וצמחיה האוויר יותר נקי. העצים מביאים לנו פירות מסוגים שונים. בצבעים שונים, בטעמים שונים. וכל פרי ופרי טוב למאכל וטוב לבריאות. נודה לה' על העצים ועל הפירות הנפלאים שברא לנו ונברך בכוונה "ברוך אתה... בורא פרי העץ"

פעילות של ניסוי ורישום

מביאים לגן פירות שונים בצבעים שונים. מניחים על שולחן במרכז הגן ובמקביל מכינים טבלה כמו זו המצורפת. אפשר להכין אותה בלמיניציה ולכתוב עליה בטוש מחיק, כדי שיהיה אפשר לחזור על התהליך מספר פעמים. נפתח כל פרי ונרשום מה ראינו, מה למדנו?

הפרי	מה צבעו?	יש קליפה?	יש פלחים?	יש מיץ?	יש גרעינים?	מה הטעם?	מתי משתמשים?
תפוז	כתום	כן	כן	כן	כן	חמוץ- מתוק	לשתיה, לעוגות
תפוח	אדום-ירוק	כן	לא	כן	כן	מתוק	ללפתן, לעוגות

03.6591.666

movilim1.co.il

movilim1234@gmail.com

מנהגי טו בשבט:

- נוהגים לאכול מפירות האילן ובמיוחד מפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל (שבעת המינים) שהם: חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זית ותמר אפשר לשיר עם הילדים את השיר, להביא להם טעימות לפי גילם, להזכיר איך צריך לבדוק כל פרי ומה מברכים עליו. כדאי להזכיר גם את דין קדימה בברכות. שבעת המינים הכי חשוב, וסדר הקדימה לפי מיקומו בפסוק "ארץ חיטה..."
- יש משפחות שנוהגות להכין שולחן ערוך עם חמש עשרה (כמו הגימטריה של ט"ו) סוגים של פירות שונים ולברך את הברכות לפי הסדר.
- יש שמקפידים לאכול פרי חדש שעוד לא ברכו עליו השנה ומברכים שהחיינו.
- יש משפחות שמכינים מאכלים עם פירות ויושבים לסעודה, שרים "אילן אילן" ומודים לה' על כל חסדיו.
- נוהגים לאכול מאתרוג שברכו עליו בסוכות ולהתפלל תפילה מיוחדת שיזכו גם בשנה הבאה לברך על אתרוג נאה.

סיפור - אילן אילן

הסיפור מוכר ומזכירים אותו בכל שנה לקראת טו בשבט. אפשר להציג אותו עם הילדים. אפשר לשיר אותו ביחד במנגינות השונות. ואפשר גם להקליט את הילדים מציגים אותו. ולסיום אפשר גם לצייר אותו.

נפגשו רב יצחק ורב נחמן ושוחחו בדברי תורה שעה ארוכה. כשנפרדו, ביקש רב נחמן: "יברכני, רבי!" השיב לו רבי יצחק:

"אמשול לך משל, למה הדבר דומה? לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב ועיף וצמא, ומצא אילן שפירותיו מתוקין, וצילו נאה, ואמת המים עוברת תחתיו.

אכל מפירותיו, ושתה ממימיו וישב בצילו.

וכשביקש לילך אמר: "אילן, אילן! במה אברכך?

אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקין, הרי פירותיך מתוקין;

שיהא צילך נאה, הרי צילך נאה;

שתהא אמת המים עוברת תחתך, הרי אמת המים עוברת תחתך - - -

אלא, יהי רצון, שכל נטיעות שנטעין ממך יהיו כמותך".

אף אתה, במה אברכך?

אם בתורה, הרי (יש לך) תורה;

אם בעושר, הרי עושר;

אם בבנים, הרי בנים - - -

אלא יהי רצון, שיהו צאצאי מעיך (ילדיך) כמותך".

(תלמוד בבלי, מסכת תענית דף ה')

מה יוצא דופן

מסדרים בגן שורה של תפוחים ושמים באמצע תפוז, מי השונה? הוא יוצא דופן. לגדולים

מסדרים פירות הדר ובתוכם אפרסמון, למה האפרסמון יוצא דופן? מסדרים מספר

פירות עגולים (תפוז, תפוח, אפרסמון ואגס), למה האגס יוצא דופן? לסיום, כדאי

לעשות דף משימה לתיעוד ותרגול נושא "יוצא דופן".

03.6591.666

movilim1.co.il

movilim1234@gmail.com